

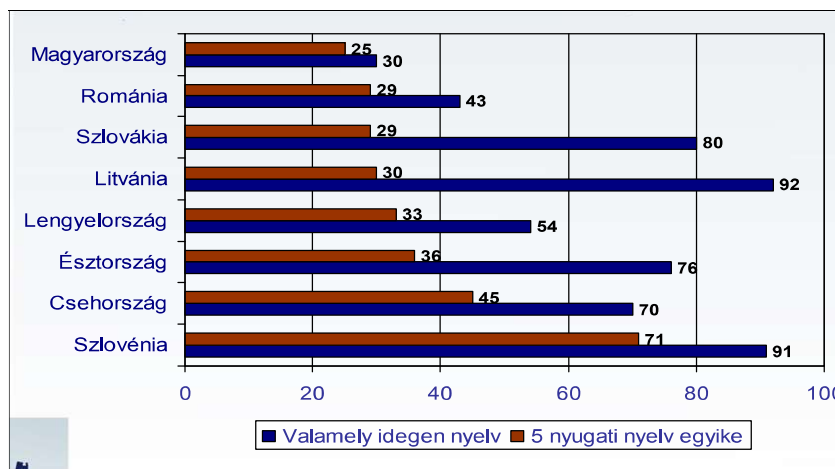
HERNÁDI LÁSZLÓNÉ

Az angol szaknyelv oktatása a magyar gazdasági felsőoktatásban és az Európai Unió országaiban

Az általános nyelvtudás Magyarországon és az Európai Unióban

A nyelvtudás fontossága napjainkban az élet szinte valamennyi területén érezhető. Magyarországon az 1980. évi népszámlálás során még csak a népesség alig egytizede tudott anyanyelvén kívül egy másik nyelven. Az eltelt időszakban az idegen nyelven beszélők száma és aránya megduplázódott, ugyanakkor ez az arány az Európai Unió lakosságán belül 53%-os, vagyis azokban az országokban elvileg minden második ember egy másik nyelven is meg tudja magát értetni. Az uniós csatlakozás előtt alig egy évvel Magyarország helyzete a csatlakozó országokéval összehasonlítva igen elszomorító, hiszen az utolsó helyen állunk még a valamilyen idegen nyelvet beszélők között is, nem is szólván az öt nyugati nyelv egyikéről.

1. ábra: Idegen nyelvet beszélők aránya Közép-Kelet Európában.

A nyelvtanulást befolyásoló tényezők

Fontos megjegyezni, hogy a magyar lakosság idegen nyelv tanulását döntően befolyásolja a magyar nyelv jellege. Az uniós országok lakosságának anyanyelve (kivéve a finnek és az afrikai, illetve ázsiai bevándorlókat) az indogermán nyelvcsaládba tartozik, a magyar és a finn viszont az uráli nyelvcsalád finnugor csoportjába. A mi anyanyelvünk nyelvtani és szóalkotási szempontból is eltér az európai nyelvektől, így érthetőbb, hogy miért is könnyebb egy hollandnak vagy egy svédnek az angolt vagy a németet megtanulnia. Ez fordítva is igaz, mert a magyar nyelvet sem könnyű megtanulni az indoeurópai nyelvcsaládhoz tartozóknak. Érdekes, hogy a luxemburgiak a legjobb nyelvtanulók az Unión belül, őket követik a belgák, dánok, hollandok, németek, spanyolok, a sor végén pedig a britek állnak.

Az országok földrajzi elhelyezkedése illetve a kereskedelmi érdeklőségek szintén hatással vannak a lakosság nyelvek iránti érdeklődésére. Az, hogy a finnek svéd tudása viszonylag magasabb arányú, jelentős mértékben a földrajzi elhelyezkedésnek és a történelmi kényszernek köszönhető, mert a svéd nyelv nélkül a skandináv államok közössége helyett az Orosz Tagköztársaság státusza juthatott volna Finnországnak. (KSH EU Számunió, 2003. 03. 14.)

Magyarország ebben a tekintetben is egy kissé eltérő példát mutat, hiszen hiába például Oroszország közelsége; a rendszerváltást követően részben politikai okokból szélnek kellett ereszteni egy jól képzett orosz tanári gárdát, illetve nagyrészüket átképezni más nyelvre, amit vagy megkedveltek, vagy azóta is nyűgnek éreznek. Ennek következményeiről a diákok felé nem is kell beszélnem. Másrészt az átlagember is úgy érezte, itt az ideje, hogy 'megszabaduljon' az orosz nyelv igájától és végre tanulhasson más nyelvet. Természetesen helyes a nyitás más nyelvek felé, pusztán a régi és működő mindenáron való felszámolása ellen szeretnék itt szót emelni.

Mindenesetre az eltelt időszak óta sem annyival látványosabbak az eredményességi mutatók az angol és német nyelvtanítás területén, mint ahogy azt az emberek elvárták volna. Ennek bizonyára mélyebb okai vannak, amelyek feltárása nem ennek a dolgozatnak a témája. Feltehetően szerepet játszik a sokszor évente változó tantervi követelmény-rendszer is, amely építő jellegű szándéka ellenére gyakran éppen a (nyelv) tanulók-tanárok szempontjait hagyta / hagyja figyelmen kívül. Magyarországon felnőtt egy olyan generáció, amelyiknek az olvasás és a szövegértés súlyos gondokat okoz anyanyelvén is. Ilyen 'háttértudással' nagyon nehéz egy idegen nyelv struktúráját hatékonyan elsajátítani.

Mit várunk a nyelvtudástól?

Amikor idegen nyelvet tanulunk, elvárásaink elsősorban a következők:

- szeretnénk a dolgok, jelenségek idegen nyelvű nevét megismerni, és ezáltal
- új ismeretet szerezni az adott nyelven,
- konstruktív módon megérteni az idegen nyelven közölt gondolatokat,
- saját gondolatainkat idegen nyelven szóban és írásban logikusan, kritikusan és konstruktív módon kifejezni, másokkal megértetni,
- az adott nyelvi (szociokulturális) közegben értő és interaktív módon cselekedni,
- az idegen nyelv különböző regisztereiben jártasnak lenni.

Ahhoz tehát, hogy valaki egy idegen kultúra nyelvén műveltségi kompetenciával rendelkezzen, elsősorban nyelvi kompetenciára kell, hogy szert tegyen, melynek segítségével ki kell alakítania azokat a kognitív és szociokulturális készségeket, melyek lehetővé teszik számára az adott környezetben való cselekvést. (Silye 2002/10)

Szakmai nyelvoktatás a magyar felsőoktatásban

Néhány szakmai nyelvet oktató felsőoktatási intézmény:

- Budapesti Gazdasági Főiskola,
- Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem,
- Eszterházy Károly Főiskola, Eger,
- Szent István Egyetem, Gödöllő,
- Kodolányi János Főiskola, Székesfehérvár,
- Károly Róbert Főiskola, Gyöngyös,
- Debreceni Egyetem,
- Pécsi Egyetem.

Az Eszterházy Károly Főiskola idegenforgalmi szakmenedzser képzésének része a szakmai nyelv tanítása négy féléven át heti nyolc órában. A hallgatók záróvizsgára bocsátásának feltétele egy komplex ('C' típusú) gazdasági idegenforgalmi nyelvvizsga. Intézményünk a BGF nyelvvizsga rendszerére készít fel, és akkreditált nyelvvizsgahelyként működik 2000 júniusa óta.

A BGF Nyelvvizsga és Továbbképző Központ 2000-ben kezdte meg működését és a hozzá társult alapító intézmények segítségével kialakította a vizsgahelyek országos hálózatát. A Központ szoros kapcsolatot tart fenn külföldi oktató és vizsgáztató intézményekkel is.

A Központ, nyelvvizsgahelyei és nyelvvizsgarendszere 2000 májusában elnyerték az akkreditációt, így államilag elismertté váltak.

Rendkívül érdekes és hasznos a Budapesti Közgazdaságtudományi-és Államigazgatási Egyetemen is működő CEMS (Community of European Management Schools) elnevezésű program, amely 1988-ban alakult azzal a céllal, hogy európai modellt teremtsen az üzleti és közgazdasági képzést folytató felsőoktatási intézmények számára, és elősegítse az európai egyetemek egymás közötti, valamint az üzleti világgal fennálló kooperációs kapcsolatokat. A stratégiai szövetségnek jelenleg 17 egyetem és több mint 50 vállalat a tagja. A Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem 1996 novemberében szerezte meg a teljes jogú tagságot.

A hallgatóknak egy szemesztert valamely partnerintézményben kell teljesíteniük, tíz hét szakmai gyakorlatot külföldön eltölteniük, a CEMS által kifejlesztett speciális kurzusokat teljesíteniük, valamint két, a CEMS által támogatott európai nyelvből a CEMS szervezésében nyelvvizsgát tenniük.(www.cms.org)

Hasonló eredményességgel működik a Pécsi Tudományegyetem BABA programja is.

Szakmai nyelvvizsga rendszerek

A szakmai jellegű nyelvtudás fontosságát a nyelvviskolák és képzőhelyek is felismerték, hiszen a munkahelyek nagy része úgy ítéli meg, hogy az általános nyelvtudáson túl egyre inkább praktikus szakmai jellegű tudásra is szükség van a napi munkahelyi tevékenységek elvégzéséhez.

Jelenleg Magyarországon már többféle szakmai nyelvvizsgát is lehet tenni.

1. táblázat: Szakmai nyelvvizsga-rendszerek Magyarországon.

EGYNYELVŰ	KÉTNYELVŰ
KITEX	BGF
	BKÁTE
	IH-EURO-PRO
	„ZÖLD ÚT” (SZIE)

A táblázatban szereplő nyelvvizsga rendszerek részletes ismertetése helyett szeretném inkább a közös jellemzőket bemutatni. Valamennyi fontosnak találja mérni a következőket:

- szóbeli készségek,
- olvasott szöveg értése,
- hallott szöveg értése,
- nyelvismeret, aktív nyelvhasználat,
- szakmai információ közvetítése,
- szakmai szöveg írása.

A szakmai szókincs remekül lemérhető a különböző tesztek és egyéb nyelvtani feladatok során. Amit én különösen hasznosnak tartok, az a „szakmai szituáció reáliák segítségével” című feladat, például a BGF-es szóbeli vizsgán. Az értékelési szempontoknál szerepel a szociokulturális kompetencia és az interakció, amely során valóban kiderül, mennyire képes a jelölt az elsajátított szakmai tudást ténylegesen alkalmazni.

Felmerülhet, hogy mennyivel érhet többet az egynyelvű vizsga a kétnyelvűnél vagy fordítva. Természetesen leginkább a későbbi használat dönti ezt el, hiszen ha valaki külföldön vállal munkát vagy tanul tovább, teljesen bele kell tudnia helyezni magát az adott szociokulturális közegbe, napi szinten rákényszerül arra, hogy az adott nyelven gondolkodjék, és így az egynyelvűség dominál inkább.

Ugyanakkor úgy gondolom, a kétnyelvű vizsgákra még mindig szükség van, hiszen például Magyarországon az utazás irodai ügyintéző mindennapi gyakorlatában sok levél, fax vagy e-mail érkezik, amelyek tartalmát szabatosan illik továbbítani, nem is szólva arról, amikor az ügyintézőnek a külföldi partnerrel kell kommunikálnia. Számtalanszor előfordul a szakmai nyelvi órákon is, hogy alig találják a hallgatók a magyar megfelelőjét egy-egy kifejezésnek, mert nincsenek hozzászokva ahhoz, hogy anyanyelvükön fejezzék ki magukat. Más kérdés, hogy a szakmai szókincs nagy része eleve angol, a magyar megfelelőekkel sok esetben senki sem bajlódik. Nem könnyű annak megítélése sem, mikor hasznos „magyarosítani” és mely esetekben kell egyértelműen a szakmában egyébként is idegen nyelven (angolul) használt kifejezéshez ragaszkodni. Az utazásszervezés területén különösen sok példát lehetne említeni, hiszen maguk az ügyintézők is „all inclusive” néven említik a társasutazást. Egy másik tanulmányban érdekes lenne körüljárni a „mindenáron” magyarítás problémakörét is.

Az Európai Unió nyelvoktatási politikája

Az Európai Unió 1995-ben kiadott Fehér Könyvében az Európai Bizottság azt a célt tűzte ki, hogy minden uniós állampolgár anyanyelvén kívül két közösségi nyelvet tudjon beszélni. Fontosnak tartják az emberek felkészítését a munkába állásra és olyan társadalom építésén fáradoznak, amelyben a tanulás természetes folyamatot jelent. (www.om.hu 2003. 10. 02.) Nagyon jelentősnek tartom a Fehér Könyvnek azt a gondolatát, amely szerint közelebb kell hozni az iskolát és az életet. Az Európai Unió nyelvtanulási-nyelvtanítási stratégiáit általában véve is a praktikum jellemzi.

2. táblázat: A nyelvi programok rövid összefoglalása.

Név	Célkitűzés
LINGUA	célja, hogy felkeltse az egyének nyelvtanulás iránti igényét és javítsa a nyelvoktatás színvonalát
GRUNDTVIG	célja, hogy elősegítse a felnőttoktatás európai dimenziójának kialakulását (life-long learning)
CEEPUS (Central European Exchange Programme for University Studies)	egy olyan csereprogram, amely lehetővé teszi a részt vevő országok felsőoktatási intézményei számára vendégtanárok fogadását, diákcsereket, szakmai kurzusokon való részvételt
ERASMUS	az első nagy program az európai felsőoktatás területén, amelynek célja rész képzésen való részvétel min. 3 hónapon keresztül a szakképzés területén indult együttműködési program
LEONARDO	az Európai Bizottság oktatást támogató programja; 2000-ben indult második szakaszának a lényege, hogy mindenki számára hozzáférhető legyen a tudás (life-long learning), valamint a „Tudás Európájának” megteremtése (dhv.econet.hu/eu-programok 2003. 10.11)
SOCRATES	

A szakmai nyelv szerepe három uniós ország felsőoktatási intézményében

A franciaországi, La Rochelle városban működő Lycee Hetelier du Parc de la Francophonie eredményesen ötvözi a szakmai nyelvtanítás elméletét és gyakorlatát, bár ők könnyebb helyzetben vannak, hiszen ez az iskola saját éttermet és szállodát üzemeltet, így a hallgatók „élesben” próbálhatják ki magukat.

Mivel a globalizáció a szaknyelvi ismereteket a felsőfokú képzés elengedhetlen részévé teszi, a megfelelő szaknyelvi tudással egyértelműen javulnak a pályázók álláslehetőségei és külföldön is könnyebben el tudnak helyezkedni. (www.kmk.org 2003.10.22.)

A Klagenfurti Egyetem Gazdaságtudományi-és Informatikai Karán működik egy, a miénkhez (EKF) hasonló négy féléves idegenforgalmi képzés, amely során a hallgatóknak írás-és szóbeli nyelvvizsgát kell tenniük a kurzus végén és a megszerezhető 120 kredit pontból 12 pontot ér a szakmai nyelv.

A Trento-i Egyetem Gazdaságtudományi Karán is komoly nehézségek elé állíthatják a hallgatókat, a szaknyelvi vizsgákat illetően. Két idegen nyelvből – amelyek közül az egyik feltétlenül az angol – kell szakmai nyelvi ismereteiket bizonyítani. Az egyik nyelvből elegendő a receptív készségeket igazolni, a másiktól viszont a produktívakat is fel kell mutatni. Kézenfekvőnek tűnik, hogy a dél-tiroli hallgatók a németet választják másik nyelvként a német térség közelsége miatt és amiatt, hogy az olasz anyanyelvű dél-tiroliak az iskolákban átlagban 10–13 évig tanulnak németül. Az ő esetükben a német nyelvi általános receptív kompetenciák viszonylag jól fejlettek, meglepő azonban, hogy a hosszú előképzettség ellenére a beszéd és az írás egyaránt nehezebben megy számukra. (www.bs.unicatt.it)

A nyelvvizsga szerepe az EU-ban

Több, nemzetközileg is elismert nyelvvizsgarendszer létezik, amelyeket az Európai Unió országainak felsőoktatási intézményeiben is használnak; népszerűek a Trinity, a Pitman, a TOEFL, TOEIBC, az ELC vizsgarendszerek, de a közösségi joganyag nem rendelkezik egységes vizsgarendszer kidolgozásáról. A tagállamok közül is csak néhány szabályozza a nyelvvizsga bizonyítványok elfogadását. Barabás László, a Nyelvvizsgát Akkreditáló Testület elnöke úgy véli, ha külföldön nem fogadnak el egy nyelvvizsgabizonyítványt, az csak azért történhet meg, mert nem ismerik. Jelentős feladat lesz a jövőben a hazai nyelvvizsgák megismertetése az ország határain kívül.

Az elnök hozzáteszi, a gyakorlatban a felhasználók, vagyis a munkáltatók határozzák meg, hogy milyen bizonyítványokat fogadnak el, vagy kérnek-e egyáltalán papírt a nyelvtudásról. Sok esetben azonban a tényleges nyelvtudásra kíváncsiak és a munkahelyi interjúk során a nyelvvizsga bizonyítvány bemutatása helyett inkább arra kérik a jelöltet, hogy a helyszínen írjon hivatalos levelet, küldjön faxot, tárgyaljon a partnerrel, vagyis nyomban kiderül az illető praktikus nyelvtudása.

Amennyiben azonban egy magyar diák valamely uniós ország egyetemén-főiskoláján szeretne továbbtanulni, ott a felvételin kérhetik tőle az adott állam nyelvének ismeretét igazoló papírt; általában nemzetközi nyelvvizsga bizonyítványt.

Mivel Uniós szinten is felmerült a nyelvtudás összevethető mérése, az Európa Tanács ajánlásait alkalmazva a tagországok megvizsgálják, hogyan is lehetne a különféle országokban a különféle nyelvvizsga helyeken letett nyelvvizsgákat harmonizálni. Az ET hatfokozatú vizsgarendszert ajánl, így a magyar háromfokozatú rendszert ehhez kell majd igazítani. (NSZ 2003. 02. 21.)

3. táblázat: Nyelvvizsgarendszerek fokozatai.

Az Európa Tanács hatfokozatú skálája	Államilag elismert szintek BGF NYTK
C2-Mastery (mester)	Felsőfok (advanced)
C1-Operational proficiency (haladó)	
B2-Vantage (közép)	Középfok (intermediate)
B1-Threshold (küszöb)	Alapfok (elementary)
A2-Waystage (alap)	nem akkreditálható
A1-Breakthrough (minimum)	

A várható szabályozás szerint bármely szint akkreditálható. A Közös Európai Referenciaszintekhez történő alkalmazkodás két problémát vet fel: az új szintek szerint elkészítendő feladatsorokhoz felhasználható forrásdokumentum általános nyelvvél foglalkozik, és nem tartalmaz szintleírásokat a közvetítési készségre. (Mérleg, 2003. november)

Az angol nyelv növekvő szerepe az Európai Unión belül

Az angol a mai világ legerjedtebb és talán legszélesebb körben használt nyelve. Csaknem 700 millió ember beszéli valamilyen formában és szinten. Számos nemzeti változata ismert, ugyanakkor évtizedek óta a tudományos és az üzleti kommunikáció, a turizmus és a diplomácia nemzetközi nyelve. Az angol mögött a világ legdinamikusabb gazdasági és katonai nagyhatalma áll, és ez az anyagi érdek behozhatatlan előnyt biztosít az anyanyelvű beszélőknek, elsősorban az amerikaiaknak. (Csikós 2002)

Amíg Jacques Delors volt az Európai Bizottság elnöke, a sajtótájékoztatók munkanyelve francia volt. Az elnök 1995-ös távozásának évében Ausztria, Svédország és Finnország is csatlakozott az Unióhoz és ez a két tényező jelentősen megváltoztatta az Európai Unió hivatali nyelvhasználatát. A három 1995-ben csatlakozott ország tisztségviselői ugyanis szívesebben és jobban is beszélnek angolul, mint Molière nyelvén. A tény, hogy a legfontosabb EU-intézmények mind a franciául beszélő városokban (Brüsszel, Luxemburg, Strasbourg) találhatóak, természetesen garantálja, hogy a francia nyelv továbbra is gyakran hallható a székházak folyosóin. Az angol előretérése azonban úgy tűnik, megállíthatatlan; a 2004-ben csatlakozó tíz tagállam összesen 3000 új alkalmazottjának körülbelül 60%-a ugyanis angolul beszél majd, a franciát mindössze 20%-uk használja.

Az Unión belüli változások mindössze azt tükrözik, ami a tagországokban is zajlik. Mindazon tagállamokban, ahol nem angol az anyanyelv, a kö-

zépiskolások 92%-a ezt tanulja, míg a franciát csak 33, a németet pedig 13%. (www.magyarország.hu 2003.03.05.)

A szakmai tagolódás új megfogalmazása

Miközben vélemények ütköznek az angol nyelv mellett és ellen, már-már a gondolkodás egysíkúvá válásától tartva, tudomásul kell vennünk, hogy a 21. század embere a globális angolt – melyet a különböző, nem angol anyanyelvű beszélők használnak az egymás közötti és az anyanyelveikkel való kommunikációjuk eszközeként – második, „kommunikációs anyanyelvként” fogja tekinteni, nem pedig egy megtanulandó idegen nyelvnek. Az angol nyelv ismerete pedig kiváltságos helyzetbe hozhatja a munkavállalókat. Új szakmák és új kompetencia elvárások jelennek meg. A kék-galléros / fehér-galléros megkülönböztetés helyett Reich (1991, in Silye 2003) árnyaltabbnak tartja egy újfajta osztályozás használatát:

- rutin munkát végzők (routine-production service workers), például gyári munkások, informatikai rutin munkások stb;
- humán szolgáltatók (in-person service workers), például kórházi személyzet, taxifőrr stb.;
- szimbolikus analisták (symbolic analysts), például informatikus mérnökök, rendszerszervezők, ügyvédek, tudósok stb.

Castells (1996, in Silye 2003) szerint a szimbolikus analisták társadalmi megbecsülése, jövedelme, munkalehetősége egyre nő, míg a másik két típusú foglalkozás iránti anyagi és társadalmi megbecsülés egyaránt csökken. Ez annak köszönhető, hogy a szimbolikus analisták döntő szerepet játszanak a társadalmak globális gazdaságban való versenyképességének megőrzésében. Ezeknek a szakembereknek igen kifinomult nyelvi kompetenciákra kell szert tenniük: kifogástalanul kell angol nyelven meggyőzően írni, előadni, tárgyalási folyamatokat levezényelni. A lényegesen nagyobb számot alkotó rutin munkásoknak és humán szolgáltatóknak más típusú kompetenciákra van szükségük, hiszen munkájuk jellege is más. (Silye 2003)

Összegzés

Összefoglalva elmondhatjuk tehát, hogy a nyelvtanulás mind Magyarországon, mind az Európai Unió országaiban egyre inkább cél-specifikussá válik és a szakmai nyelvoktatás mindinkább hangsúlyos szerepet kap szinte valamennyi nyelvtanuló körében. Négy fontos szempontot szeretnék kiemelni a levonható tanulságok közül.

Szükségesnek találom a hagyományos nyelvtanuló-nyelvtanári szerep újragondolását. A szakmai nyelvtanítás során igen gyakran előfordulhat, hogy

a nyelvtanuló a szakmájában jártasabb, mint a nyelvtanár, így inkább kölcsönös partneri kapcsolat kialakítása lenne a cél, amely során a tanár nem mint fentről irányító, hanem mint mellérendelt segítő venne részt a tanulási-tanítási folyamatban. Magyarországon ez még kevéssé működik; sok tanár tekintélyének csorbulásaként éli meg a mellérendelt kapcsolatot.

A szakmai nyelvtanítás koncepciójának valahogyan illeszkednie kellene a (magyar) gazdaság differenciált igényeihez. Amikor hallgatók több száz órányi nyelvtanulás után sem tudják a szakmai életük során hasznosítani a tanultakat, akkor nekünk, tanároknak is újra kell gondolnunk, mi is volt a célunk. Az Európai Unió tagállamaiban közelebb van az iskola az élethez, azaz sokkal inkább figyelembe veszik a piaci igényeket.

Életszerűbb feladattípusok bemutatásával valószínűleg a hallgatói motivációt is sikerülne növelni, mert e nélkül nincs sikerélménye sem a nyelvtanulónak, sem az őt tanítónak. A multimédiás eszközök és oktató programok szélesebb körű használata sokat segíthet e téren, de a magyar felsőoktatási intézményekben ez még nem mindenütt terjedt el, részben az intézmények felszereltsége, részben a tanári szkepszis miatt.

Az önképzésen túl rendszeres szakmai nyelvi továbbképzéseken való részvétellel a tanárok naprakészebb tudással és friss információkkal folytathatnák munkájukat.

A fentiek figyelembe vételével magam is azt remélem, a szakmai nyelvoktatás igazán a nyelvoktatáson belül méltó helyére kerülhet, színvonalas képzést nyújtva a hallgatóknak, akik tanulmányaik végeztével eredményesen használhatják a nyelvet a megfelelő szakmai környezetben.

Irodalomjegyzék

KSH EU Számunió, 2003. március 14.

Feketéné Silye Magdolna: Globalizáció, interkulturalitás, nyelvoktatás I. Magyar Felsőoktatás 2002/10

Népszabadság, 2003. február 21.

Mérleg, a BGF hírlevele, 2003. november

Csikós Gabriella: Nyelvi kérdések az Európai Unióban

Regionális Felsőoktatási Konferencia, Magyar Tudomány Napja, Székesfehérvár, 2002. november 20.

Feketéné Silye Magdolna: Globalizáció, interkulturalitás, nyelvoktatás II. Magyar Felsőoktatás 2003/ 1-2-3

www.cms.org; www.om.hu; <http://dhv.econet.hu/eu-programok>; www.sulinet.hu, www.kmk.org, www.bs.unicatt.it, www.magyarorszag.hu